

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

_____ О.І. Гура
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 2014 р.

ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки **бакалаврів**
напряму **6.020303 - Філологія**
професійного спрямування **«Переклад (німецька мова)»**

2014 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедра німецької філології і перекладу, факультет іноземної філології

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: доцент кафедри німецької філології і перекладу, к. філол. н., Федоренко Л.В.

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ
німецької філології і перекладу
«27» серпня 2014 року, протокол № 1

Завідувач кафедри к.ф.н., доц.

С.Ю. Вапіров

ВСТУП

Програма з курсу „Практика перекладу” відповідає навчальному плану 4 курсу, затвердженому Міністерством Освіти і Науки України, який передбачає поетапне включення в навчальний процес даної дисципліни, починаючи з другого року навчання. Основною умовою вузівської підготовки перекладачів є те, що цю підготовку необхідно розглядати, перш за все, через призму міжкультурної взаємодії, а самого перекладача як посередника, оскільки сам акт перекладу є актом міжкультурної комунікації.

Курс „Практика перекладу” є необхідною складовою професійної підготовки перекладачів з німецької мови.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості письмового і усного перекладу *суспільно-політичної, економічної, науково-технічної, медичної та інших вузькоспеціалізованих галузей бізнес-діяльності*.

Міждисциплінарні зв'язки: Формування вмінь та навичок перекладацької діяльності проходить в процесі тісної взаємодії курсу з дисциплінами, які безпосередньо пов'язані з практикою перекладу. Міждисциплінарні зв'язки здійснюються в двох напрямках. По-перше, це зв'язок з відповідними теоретичними дисциплінами („Вступ до перекладознавства”) та курсу практики перекладу, адже саме на базі певних теоретичних знань, одержаних студентами, можливе формування відповідних перекладацьких вмінь та подальше їх удосконалення. По-друге, міждисциплінарні зв'язки з іншими практичними дисциплінами, які націлені на освоєння іноземних мов. Це, перш за все, практика усного та писемного мовлення, адже ця дисципліна відповідає за формування у студентів комунікативної компетенції з іноземних мов.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

- 1. Формування перекладацької компетенції в сфері техніки, ІТ та медицини.**
- 2. Формування перекладацької компетенції у сфері економіки та PR.**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

- 1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Практика перекладу» є засвоєння знань і набуття навичок і вмінь у галузі практики перекладу. Водночас метою курсу є виховання студентів у дусі загальнолюдських цінностей, розширення загальнокультурного світогляду.
- 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Практика перекладу» є:
  - систематизація, повторення і розширення лінгвістичних знань у галузі німецької мови;
  - розвиток навичок роботи з усним текстом,
  - доведення до автоматизму основних професійних реакцій перекладача,
  - вироблення та розвиток навичок послідовного перекладу,
  - формування елементарної бази навичок для можливого подальшого тренінгу синхронного перекладу.
- 1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- методи аналізу слова в контексті;
- основні принципи передачі назв та імен;
- основні способи та прийоми перекладу слів, які мають лексичні відповідності при перекладі;
- основні способи та прийоми перекладу слів, які не мають безпосередніх лексичних еквівалентів;
- особливості перекладу слів в складі вільних та зв'язних словосполучень;

вміти:

- звертати увагу на контекст під час перекладу, тобто отримати уявлення про вузький та широкий контекст;
- аналізувати особливості передачі деяких груп слів, які представляють значні труднощі при перекладі.
- використовувати лексичні еквіваленти при перекладі;
- використовувати словниковий варіант перекладу;
- використовувати умови контексту перекладу;
- передавати значення німецьких слів, які не мають безпосередніх еквівалентів в рідній мові;
- передавати іншомовну форму в перекладі за допомогою транскрипції, транслітерації, калькування, описового перекладу;
- перекладати слова у складі словосполучень;
- здійснювати перекладацьку інтерпретацію іншомовного тексту;
- здійснювати реферування україномовних економічних і науково-технічних текстів;
- забезпечувати якісний письмовий і усний послідовний переклад суспільно-політичних текстів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 270 години 7,5 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Формування перекладацької компетенції в сфері техніки, ІТ та медицини

Тема 1. Особливості перекладу технічних текстів: інноваційні технології та сучасні тенденції технічної еволюції. Переклад технічної документації з області машинобудування, верстатобудування, металургії, хімічної індустрії, прецизійної техніки, деревообробки, літакобудування, систем енергозбереження, переклад текстів сфери регенеративних джерел енергії, сантехнічної галузі.

Тема 2. Особливості перекладу ІТ- текстів: комп'ютери та інтернет-технології.

Переклад текстів, пов'язаних з комп'ютерами та програмним забезпеченням: соціальні мережі, мобільний зв'язок, системи автоматизації виробництва; автоматизація управління будівлями, системи протипожежної автоматики і сигналізації; промислові системи контролю, спостереження та виробництва.

Тема 3. Особливості перекладу медичних текстів: медичне обслуговування та медичне забезпечення.

Переклад інструкцій до медичних препаратів; переклад інструкцій до медичного обладнання, переклад інструкцій до стоматологічного обладнання, новітні тенденції і можливості в сфері стоматологічних технологій; переклад висновків медичного обстеження та аналізів.

Змістовий модуль 2. Формування перекладацької компетенції у сфері економіки та PR.

Тема 1. Особливості перекладу юридичних текстів.

Переклад контрактів, переклад ділової кореспонденції, протоколів засідань, переклад позовних заяв і поліцейських протоколів. Переклад законодавчих актів, свідоцтв та посвідчень.

Тема 2. Особливості перекладу економічних текстів.

Переклад конференцій, семінарів, доповідей на економічних форумах на тему: акро- і мікроекономіка; приватне підприємництво; економічний розвиток; умови економічного зростання; інфляція та конкурентна боротьба; інвестиції; експорт та імпорт, монополії та злиття компаній, анти-конкурентні практики, податкова система.

Тема 3. Особливості перекладу рекламних текстів.

Переклад рекламних текстів, текстів зі сфери архітектури та дизайну: дизайн інтер'єру, промисловий дизайн; переклад статей глянцевого видання: реклама меблів, літаків та яхт; дизайн годинників та прикрас, переклад опису об'єктів нерухомості та готелів.

3. Рекомендована література

Основна:

1. Алексеева, И.С. Устный перевод. Немецкий язык : Курс для начинающих: Учеб. пособ. для студ. вузов, обуч. по спец. "Перевод и переводоведение" / И. С. Алексеева. - СПб : Союз, 2002. – 320 с.
2. Бархударов, Л. С. Язык и перевод (Вопросы общей и частной теории перевода) / Л. С. Бархударов. - М. : Междунар. отношения, 1975. - 240 с. - Режим доступа: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi32/0028304.pdf>
3. Кияк, Т.Р. Теорія та практика перекладу (німецька мова) : Підруч. для студ. Вузів, Книга Вінниця : Нова Книга, 2006. – 543 с.
4. Кравченко, А.П. Немецкий язык. Практикум по переводу : Учебное пособие для студентов, Книга Ростов-н/Д : Феникс, 2002. – 320 с.
5. Крушельницкая КГ., Попов М.Н. Советы переводчику: Учебное пособие по немецкому языку для вузов. - М.: ООО Астрель, 2002.- 320 с.

6. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: Теория, практика и методика преподавания. – М.: Академия, 2005. – 192 с.
7. Міщенко, Л. А. Посібник з художнього перекладу до курсу "Теорія і практика перекладу" (німецькою мовою) = Literarische Übersetzung Studiengang "Theorie und Praxis des Übersetzens" / Л. А. Міщенко. – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 176 с.
8. G.Haensch, F.Lopez-Casero. Deutsche Wirtschaftstexte zum Übersetzen Книга Deutschland : Max Hueber Verlag, 1989.-267 S.
9. Apel, Friedmar. Literarische Übersetzung / F. Apel. - Stuttgart : J.B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung, 1983. – 103 S. - (Sammlung Metzler: Realien zur Literatur ; SM 206). - (нем. яз.).

Додаткова:

1. Беспальченко, Л. Semantische Probleme im Dolmetschverfahren anhand der gesellschaftlich-politischen Interviews / Л. Беспальченко// Наукові записки / редкол. : О. Семенюк, Г. Ключек, Б. Кучинський, В. Манакин, В. Марко, В. Панченко, В. Паращук, В. Ожоган, О. Поляруш, О. Семенець, О. Білоус. - Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2011. - С. 467-471
2. Вёглин, Ч. Ф. Многоступенчатый перевод / Ч. Ф. Вёглин // Вопросы теории перевода в зарубежной лингвистике / Ф.В.Ч. - М., 1978. - С. 168-184. - Режим доступа: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Inozemni_movy/stat-i/obsee_ykonanie/teorii_praktika_perevoda/veglin_-_mnogostupen4atyj_perevod.pdf
3. Дзенс, Н. И. Теория и практика перевода : уч. пос. по перев. с нем яз. на рус. и с рус. яз. на нем. / Н. И. Дзенс, И. Р. Перевішина, В. А. Кошкарров. - СПб. : Антология, 2007. – 560 с.
4. Коваленко, А.Я. Науково-технічний переклад : Навчальний посібник / А. Я. Коваленко. - Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 2001. – 284 с.
5. Кур'янова, М. О. Переклад дієслівних номінацій повинності в німецькомовних науково-технічних текстах / М. О. Кур'янова // Мовні і концептуальні картини світу. - К. : КНУ, 2002. - 7. - С. 290-296
6. Федоренко, Л.В. Основи неології та проблеми перекладу неологізмів: практикум для студентів IV курсу факультету іноземної філології денної та заочної форм навчання спеціальності "Переклад (німецька мова)". – http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2011/04/0_010702.pdf

Лексикографічні джерела:

1. Денисенко, С.Н. Німецько-українсько-російський словник-довідник на основі існуючої фразеології німецької мови з перекладом прикладів на українську та російську мови, Книга Вінниця : Нова Книга, 2005. – 288 с.
2. Немецко-русский (основной) словарь: Около 95000 слов, 200000 словосочетаний.– 5-е изд. стереотип.– М.:Русский язык, 1998.– 1040 с.
3. Sachwörterbuch für den Literaturunterricht / hrsg. Von Karlheinz Kasper - Berlin : Volk u. Wissen, 1987. – 223 S.

4. Милорадович Живан М. Немецко-русский, русско-немецкий словарь с использованием грамматики/ Под ред. проф. В.Теноди.– 3-е изд.– М.: ВСЧЕ, 2000.– 784 с.

Інформаційні ресурси

1. Der Weg: Електронний журнал з країнознавства німецької мови/Розробник Гете інститут, Київ.– www.derweg.de
2. Deutschland.– Frankfurt am Main.– 1-6.– www.magazine-deutschland.de
3. Vitamin:Електронний журнал з лексики та країнознавства німецької мови/Розробник Гете інститут, Мюнхен.– www.vitamin.de
4. Институт им. Гете. Информационные центры и библиотеки.– <http://www.goethe.de>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку(7 семестр) та екзамену (8 семестр).

5. Засоби діагностики успішності навчання

Діагностика знань студентів здійснюється з допомогою:

1. усних опитувань на практичних заняттях;
2. перевірки виконання індивідуальних і самостійних завдань;
3. письмових контрольних робіт;
4. письмових екзаменаційних завдань.